

ČASOPIS PF PU V PREŠOVE
ČÍSLO 11
DECEMBER 2013

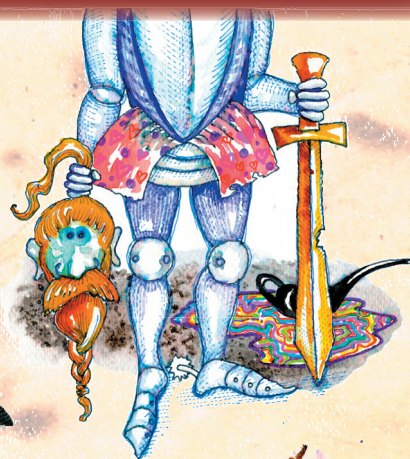

SV
OUK
ERAZMUS
AVTOM TO PRÍŠLO!
NOJE ČLENSTVO V AS
PREŠOVSKÁ DETSKÁ
UNIVERZITA 2013
STUDETSKÁ RADA PU
MOYZESIANA
FULBRIGHT
SUE BARFIELD
ČO ZNAMENÁ
VZDELANIE PRE KAŽDEHO
VO FÍNSKEJ PRAXI?
IMATRIKULÁCIU
DEN ANI ZDALEKA NESKONČIL
ZAMÍLOVANÝ ŠPECIÁL
ABSOLVENTI
50
KNÍH
PREČO SA OPLATÍ PREČÍTAŤ
CARPE DIEM
ALIAS
DEN PEDAGOGICKEJ
FAKULTY
ŽIJEM SI SVOJ SEN
BESEDA
S GABRIELOU FUTOVOU

Predstavujeme...

TVORBA
Mgr. IVETY DRZEWIECKEJ, PhD.
Časopisecká ilustrácia

**„Umenie nie je pravda, ale lož,
ktorá umožňuje poznať pravdu.“**

Pablo Picasso

Dňa 12. novembra 2013 sa na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity konala Študentská vedecká, odborná a umelecká konferencia (ŠVOUK). Študenti všetkých fakúlt tu majú možnosť prezentovať svoje umelecké diela. Svoju umeleckú dušu som sa rozhodla prezentovať aj ja, a tak som zhromaždila všetky svoje „výtvarné deti“ a odniesla ich v náručí na súťaž. V úvode konferencie študenti uviedli stručný komentár k svojej tvorbe. Keďže dôležitou súčasťou konferencie sú pedagógovia, ktorí sú odborníkmi v danej oblasti, prebiehala tu vzájomná diskusia, hodnotenie prác medzi študentmi a pedagógmi. Ich postrehy a rady posunuli a usmernili v práci nielen mňa, ale určite aj ostatných študentov. Jednotlivo som si prezerala diela budúcich „van Goghov“ a usúdila som, že Prešovská univerzita má talent.

Po prezentácii diel nastal čas na vyhodnocovanie a my sme sa odobrali preč zo siene, aby sme nevyrušovali alebo neovplyvňovali porotu. Počas čakania sa mi v hlave premietal film s názvom *Maľovanie a ja*. Spomenula som si na začiatky v materskej a základnej škole, kde bolo umelecké dielo skôr na mojich šatách, než na výkrese. Ale už vtedy som maľovala rada. V priebehu strednej školy prichádzali akosi iné povinnosti, puberta sa vymieňala s dospelosťou a maľovanie išlo na vandrovkú. Vrátilo sa z nej,

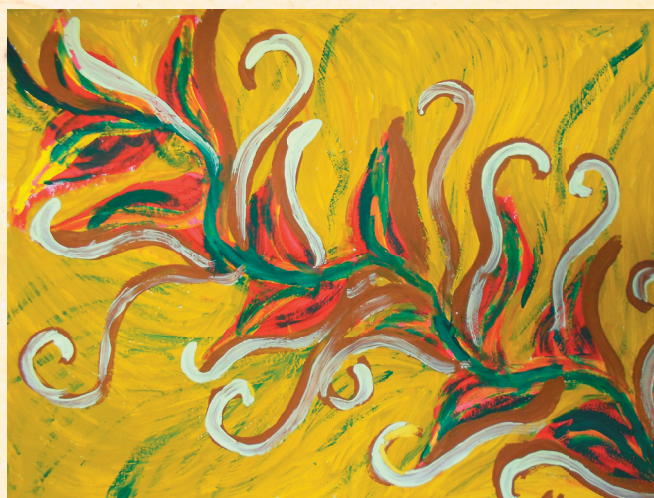
AKO SA NA PEDAGOGICKEJ FAKULTE „ŠVOUKOVALO“

až keď prišla prvá prednáška na „vysokej“, zameraná na výtvarné praktikum. Uvažovala som, či sa na to, čo vytvorím, bude dať pozeráť a čo mi po odpozeraní povie vyučujúci.

Myslím si, že mojím šťastím bolo, že pedagógovia nás v práci povzbudzovali a v každom diele nachádzali výnimočnosť. A tak som začala opäť maľovať a keď mi už výkresy, skicácie a papiere nestačili, odniesli si to steny. A budú si to odnášať aj ďalej. Môj film sa pomaly blížil k *THE END* a porota medzitým vyhodnotila výsledky. Ocenila všetkých zúčastnených študentov, zapriala im, aby vo svojej úspešnej tvorbe pokračovali aj naďalej. A my sme sa domov vracali s oveľa väčšou umeleckou dušou, než s akou sme prišli.

Ocenení študenti: Bc. Miroslava Bialková, 1DSM, Bc. Lenka Eliašová, 1DSM, Alžbeta Imrichová, 1DPB, Martina Milá, 1DPB, Mária Kostárová, 1DPB, Soňa Černická, 1DPB, Eva Ondrejko-vičová, 1DPB.

Bc. Lenka Eliašová 1DSM

DEŇ PEDAGOGICKEJ FAKULTY

Obsah

PREDSTAVUJEME...

Tvorba Mgr. Ivety Drzewieckej, PhD. 2

DUMKA

...o odpore 3

INFÓRUM

Erasmus: Čo znamená „vzdelanie pre každého“ vo fínskej praxi? 4

Erasmus: Interview 4

Fulbright: prof. dr. Susan C. Barfieldová 6

Imatrikulácia 8

Carpe diem alias Deň Pedagogickej fakulty 10

Študentská rada Pedagogickej fakulty: Žijem si svoj sen 11

Moje členstvo v Akademickom senáte 11

Žiak so všeobecným intelektovým nadaním na akademickej pôde Prešovskej univerzity 12

In MEDIAs res 14

O besede s prozaičkou Gabrielou Futovou 15

Prečo sa oplatí prečítať 50 kníh pre deti 15

Ako Beta Analfabeta vyskočila z P.A.D.A.K-a 15

Úspešná Moyzesiana 2013 16

Odborná prednáška assoc. prof. Catherine R. Smith o voľnom čase osôb s telesným postihnutím 17

Nové prístupy k diagnostike a terapii autizmu na Slovensku 17

EXTRAKALIBER

Erika Matonoková 18

ABSOLVENTI

Zamilovaný špeciál 20

Šok!!! Vianoce tento rok nebudú! 22

Vianočné trhy, vianočná tombola a prednáška o prvej pomoci pre pedagógov 22

Ako sa na Pedagogickej fakulte „švoukovalo“ 23

Fotoreportáž: Deň Pedagogickej fakulty 24

ARTUŠ – časopis Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

Ul. 17. novembra 15, 080 01 Prešov.

Číslo 11, december 2013.

E-mail: artus@pf.unipo.sk

Šéfredaktorka: Iveta Drzewiecka

Redakčná rada: Hedviga Kochová, Zdenka Juhošová,

Martin Dzurilla, Dana Lešková

Grafická úprava: Iveta Drzewiecka

Titulná strana a fotoreportáž na zadnej strane obálky: Martin Dzurilla

Výtvarný návrh loga ARTUŠ: Lucia Gliganičová

Tlač: Grafotlač, Prešov. Náklad 500 ks.

ISBN 978-80-555-0773-6

DUMKA

...o odpore

V poslednej dobe v uliciach mesta či počas cestovania mestskou hromadnou dopravou okrem bacilov a vírusov zachytávam aj útržky rozhovorov medzi mladými ľuďmi. Tieto dialógy majú často, skryto i celkom neskrývane, spoločného menovateľa – principiálny odpor k čomukoľvek a komukoľvek v rôznych jeho podobách. Moderná záľuba – hundranie, ktoré väčšinou spočíva v instantnom sprisahnutí dvoch náhodne sa stretnuvších známych, sa podobá kašľu: nie však tomu „chlapskému“, hlasnému a produktívnemu, ale chronickému tlmenému pokašliavaniu vo dvojici, od ktorého akurát omína bránica. Nechuť k vzdelávaniu, práci na sebe, problémy so vzťahmi v rodine, v škole, starosti s opačným pohlavím, samé povinnosti, žiadny čas, o peniazoch a politike ani nehovoriac... Ako to spoločenský bontón káže, kamaráti sa vzájomne okašľú tuctom fráz plných prázdneho odporu a v momente, keď sa rozchádzajú, hneď im je akosi lepšie na duši. V tejto súvislosti sa mi z hlbokých priepastí môjho fyzikálneho (ne)vedomia vynorila rovnica $R=U/I$. Len pre rýchle zopakovanie, elektrický odpor (R) je definovaný ako podiel napätia (U) a prúdu (I) prechádzajúceho predmetom následkom tohto napätia (ďakujem ti, wikipédia, za slovnú formuláciu mojich hmľistých predstáv). Tak som si nad abstraktnou exaktnosťou Ohmovho zákona celkom nevedecky zažilovala, vzala rozum a kalkulačku do hrsti a modelovala situácie. Moje zistenia, vskutku hodné matematického „génia“, sú nasledovné: znižovaním napätia a zvyšovaním prúdu odpor klesá. Vnútny odpor, ktorý je možné definovať rôzne – ako nechuť k činnosti, antipatiu ku konkrétnej osobe, znechutenie okolím a pod., sa dá zmenšiť nielen zväčšovaním prúdu kašľa plného jedovatých slov, ale aj znižovaním napätia – duševného stavu nepohody, po slovensky stresu, ideálne však ich kombináciou. Ak má byť znižovanie odporu naozaj účinné a s evidentnými výsledkami, treba kašľať na pravom mieste, zodpovedne a o dušu, nielen tak po kútoch pokuckávať. A nezabúdať, aké dôležité je pri tejto činnosti mierniť vnútorné i vonkajšie napätie. Aké ľahké...

Ospravedlňujem sa za psychologizáciu a sociologizáciu Ohmovho zákona, ale potrebovala som znížiť napätie. No pretože sa nepatrí byť odporným v tomto predvianočnom čase, prajem vám, aby vás kašeľ netrápil, a ak, nech je prostriedkom obnovy životnej energie, bergsonovského élan vital.

dr. Iveta Drzewiecka

ARTUŠ

Priestory školskej jedálne

ČO ZNAMENÁ „VZDELANIE PRE KAŽDÉHO“ VO FÍNSKEJ PRAXI?

Ked' sa vyslovia slová ako Fínsko a vzdelávanie, väčšine z nás hneď prídu na um ďalšie pojmy: PISA a kvalita vzdelávania. Moja skúsenosť ja ale taká, že Fini sú na jednej strane na výsledky svojej práce pyšní, na strane druhej však nemajú radi, ak je fínske vzdelávanie propagované len na základe tohto jediného merania. Za týmto výsledkom sa totiž skrýva omnoho komplexnejší rozmer (od štátnej podpory až k individuálnemu prístupu na vyučovacej hodine, od historického pozadia a kultúrnych tradícií k modernému výskumu).

Neviem, či tri mesiace, ktoré som tu strávila, sú dosť na to, aby som sa pokúsila priblížiť, v čom je fínska atmosféra iná. Hneď na úvod chcem preto zdôrazniť, že zámerom tohto článku nie je hodnotenie či porovnávanie fínskeho vzdelávania s naším. Nech

čitateľ vníma tento článok skôr informatívne, pretože je založený na mojej skúsenosti z jediného fínskeho mesta Jyväskylä (*čítaj Juvaskula*), vychádzam z približne tridsiatich pozorovaných vyučovacích hodín v dvoch rôznych školách a účasti na troch odborných podujatiach, kde sa viedli aj bohaté diskusie o tomto vzdelávaní.

Vzdelanie pre každého, ako svoje vzdelávanie označujú vo Fínsku, má viacero významov. V prvom rade je to bezplatné vzdelávanie pre všetky deti a mladých ľudí. Všetci majú rovnaké podmienky, neplatia za obеды, neplatia za školské pomôcky, neplatia za dopravu do miesta školy a naspäť. Tento systém stiera sociálno-ekonomické rozdiely medzi jednotlivými deťmi a v škole sú všetci na jednej úrovni. V druhom rade je to významné postavenie špeciálnej pedagogiky a individuálne plánovanie podľa potrieb žiaka. Každý žiak má nárok aj na nadštandardné hodiny, aby dosiahol potrebnú úroveň. Rovnako rodičia mladších žiakov či neskôr starší žiaci alebo študenti sa môžu rozhodnúť, že si o jeden rok predĺžia základnú školu, strednú školu, ale aj vysokú školu bez akýchkoľvek finančných sankcií. Treba však povedať, že v spoločnosti to nie je vnímané ako zlyhanie. Dôvodom nie je fakt, že žiak či študent nezvládol základné učivo, že musí na škole ostať ešte jeden rok navyše. Je to osobné rozhodnutie po zvážnutí všetkých požiadaviek, ide skôr práve o nadštandardné dopĺňanie vzdelania.

Na vyučovacích hodinách (ako aj v univerzitnom prostredí) výrazne **chýba súťaživosť**. Napríklad, ak ide o hodnotenie, vyučujúci ho vždy prediskutuje so žiakom osobne a nie pred celou triedou, prípadne na univerzite, pedagóg pošle hodnotenie elektronickou poštou alebo zapíše do informačného systému. Žiaci nie sú vedení k súťaživosti a porovnávaniu medzi sebou,

Bežná školská trieda

sú vedení k porovnávaníu seba samého v čase, svojich pokrokov prípadne zaváhání.

Jedným z ďalších typických znakov je viera v **konštruktivistické teórie vzdelávania**. Učitelia vnímajú žiaka v zmysle, že na vyučovanie už prichádza s nadobudnutými vedomosťami a s nimi ďalej pracujú, rozvíjajú ich, prípadne poopravujú. Veľmi častou metódou je skupinové vyučovanie, kde možno vidieť deti rozmiestnené po celej triede. Vyučovacia hodina je naozaj veľmi dynamická. Žiaci sú však disciplinovaní, učiteľ má väčšinou jedno gesto (napríklad zdvihnutie ruky), kedy všetci žiaci stíchnu.

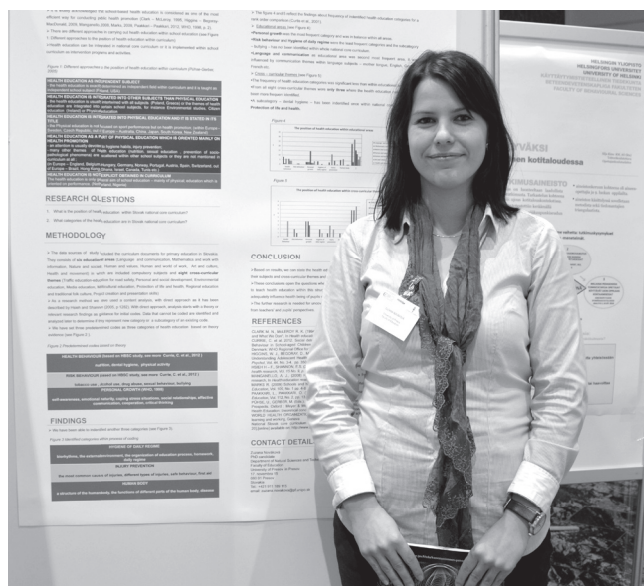
Vo fínskom vzdelávaní má **významné miesto umenie** – výtvarná výchova, hudobná výchova, ručné práce (štrikovanie, vyšívanie, háčkovanie, tkanie, šitie) a iné činnosti v rámci pracovného vyučovania. Umenie je vnímané rovnocenne k ostatným predmetom a aj ako prostriedok pre odovzdávanie a udržiavanie tradícií. Každý mladý človek po ukončení povinnej školskej dochádzky vie uštrikovať ponožky, ušiť prikrývku, prípadne utkať koberec alebo postaviť model domu. Pri modelovaní využívajú matematiku (prostredníctvom rôznych matematických útvarov) a rovnako pri vyučovaní matematiky využívajú aj svojpomocne vytvorené pomôcky, niekedy môžeme mať pocit, že nejde o hodinu matematiky.

V rámci psychohygieny sú po každej hodine **prestávky dlhé pätnásť minút**. Deti každú prestávku trávia na školskom dvore rôznymi hrami a na vyučovaní potom môžete vidieť červené líčka a usmiate tváre. Stravovanie na školách a univerzitách je úplne iné, **zdravé**. Človek má na výber z troch hlavných jedál, avšak potom sú k dispozícii: šalátový bufet s rôznou čerstvou zeleninou a ovocím a chlebový bufet s rôznymi druhmi pečiva, masla a margarínov. Každý Fín pije na obed mlieko (obyčajné, acidofilné, bez laktózy), čo je ich zvyk z detstva podporovaný školským stravovaním. Fíni veria, a majú to potvrdené svojimi výskumami, že kvalitná strava pozitívne podporuje aj školské výsledky.

Moja posledná zmienka bude patriť výberovému procesu na povolanie učiteľa. Na pedagogické fakulty je **prísne výberové konanie** a na tieto fakulty sa hlásia najmotivovanejší študenti. Prijímacie konanie pozostáva z troch kôl – písomný test, esej a osobný pohovor. Z celkového počtu uchádzačov príjmu len okolo 2%. Aj vo Fínsku zápasia učitelia so všeobecným vnímaním, že učiteľské povolanie nie je až tak náročné ako niektoré iné povolania, že učitelia majú veľa prázdnin, ale predsa len v celej spoločnosti nie je cítiť súťaživosť. Vďaka vzájomnej úcte medzi ľuďmi si cenia každé povolanie, ktoré človek vykonáva a postavenie učiteľa je zatiaľ jedno z uznávaných.

Vo Fínsku si veľmi vážia tiež deti, lebo je to budúca generácia ich krajiny. Preto do výchovy, vzdelávania a ich výskumu veľa investujú (času, energie aj financií). Jeden fínsky učiteľ mi povedal: „Ak chceš vedieť ako bude vyzeráť tvoja krajina o dvadsať rokov, pozri sa do škôl, aké deti tam sú“.

Mgr. Zuzana Nováková

FERA Conference on education 2013

ERASMUS

Milé študentky, milí študenti!

Prihováram sa vám v našom fakultnom časopise Artuš už po druhýkrát s témou Erasmus mobility. Na našu fakultu, práve vďaka tejto študentskej mobilite, zavítali tri zahraničné študentky. A rada by som vám ich teraz predstavila. Možno ste si ich už aj všimli.....

Cristina Pérez a Leticia Pérez sú Španielky, ktoré študujú na Alcalé de Henares v Madride. Cristina študuje primárnu pedagogiku a Leti predškolskú pedagogiku. Tretím naším hosťom je Grékyňa **Tónia Μπαρμποπούλου**, s ktorou som si pre vás pripravila krátke interview. Prajem vám príjemné čítanie a snád aj inšpiráciu k vycestovaniu na zahraničný študijný pobyt.

Ahoj Tónia, chcela by som Ťa poprosiť, aby si nám niečo porozprávala o sebe: odkiaľ pochádzaš, koľko máš rokov (ak to nie je tajomstvo), čo študuješ, aké sú tvoje záľuby?

Ahoj Mária, moje meno je Tonia, mam dvadsať rokov a pochádzam z Grécka. Študujem primárnu pedagogiku na Kréte. Zbožňujem cestovanie, chcela by som precestovať celý svet, ale mojou najväčšou záľubou je balet, veľmi rada tancujem.

Môžeš nám, prosím, povedať, prečo si si vybrala práve primárnu pedagogiku, aká bola tvoja motivácia?

Milujem deti. Chcela by som sa stať učiteľkou, pretože mojím snom je učiť deti žiť v spoločnosti, rozvíjať sa a tiež učiť ich cítiť, že sú potrebné.

Prečo si sa rozhodla pricestovať na svoju mobilitu k nám na Slovensko?

Najskôr som chcela ísť do Poľska, ale tam moju žiadosť neakceptovali, mojou druhou voľbou sa stalo Slovensko.

A páči sa ti naša krajina? Čo hovoríš na zvyky, jedlo, ľudí...? Videla si aj nejaké ďalšie miesta našej krajiny? Aké?

Slovensko je veľmi odlišné od mojej rodnej krajiny. Môžem povedať, že sa mi na Slovensku páči veľa vecí a veľa ľudí, ale musím taktiež dodať, že nemám rada zimu a Slovensko je naozaj chladná krajina. Precestovala som už veľa miest, videla som už niekoľkokrát Bratislavu. Taktiež som videla Nitru, pretože som tam bola na trojtýždňovom kurze slovenčiny, a tiež Trnavu a Košice.

Čo sa ti páči na našej Univerzite?

Vaša Univerzita sa mi naozaj páči, pretože je pre mňa nová, má pekné priestory a učitelia sú vo svojej práci naozaj dobrí.

Chcela by som ešte vedieť, či budeš mať (alebo možno už aj máš) prax u nás, na Slovensku. Ak áno, páči sa ti? Môžeš nám povedať plusy a mínusy? Aké boli deti, ako na teba reagovali?

Áno, Mária, svoju prax realizujem tu na Slovensku, v Prešove, na primárnom stupni. Myslím si, že je to pre mňa veľmi prospešné, pretože som mohla stretnúť deti a učiteľky, ktoré sú odlišné od tých, ktoré sú v mojej rodnej krajine, a mám tak možnosť naučiť sa aj ja niečo nové. Navyše v triede s deťmi si vylepšujem moju angličtinu. Ale bohužiaľ, aj napriek tomu je jazyk problémom, pretože neviem dobre po slovensky a v triede je niektoré veci ťažké vysvetliť, alebo pre žiakov zložitá v angličtine pochopiť. Ale deti sú veľmi šikovné i v anglickej komunikácii so mnou.

Chcela by si odkázať niečo naším budúcim učiteľom/učiteľkám?

Chcela by som len povedať, že je dobré, ak ste sa rozhodli pre pedagogiku, pretože je to naozaj dôležitá práca. Učte deti anglicky, aby mohli lepšie komunikovať s ľuďmi zo zahraničia a získavať tak neoceniteľné skúsenosti.

Mária Kuchárová

Program:	FULBRIGHT 2013 – 2014
Meno:	prof. dr. Susan C. Barfieldová (nar. 1952)
Pracovisko:	Montanská štátna univerzita v Billingse, Billings, MONTANA, USA
Dĺžka pobytu:	september 2013 – január 2014
Zameranie:	edukačná teória a prax (integrovane kultúry do výučby anglického jazyka)
Náplň u nás:	• výučba a výskum • výučba u dr. Juraja Kresilu (Katedra komunikačnej a literárnej výchovy) • spolupráca s Ústavom rómskych štúdií • spolupráca s Ústavom rusínskeho jazyka a kultúry

Sredajšie predpoludnie, presne dňa 20. novembra 2013, sme strávili v spoločnosti vzácnnej návštevy. Možno ste to ešte nezaregistrovali, ale už dva mesiace je na našej fakulte veľmi významná návšteva – pani profesorka Susan Barfieldová z Montanskej štátnej univerzity v Billingse, štát Montana, USA. Pani profesorka k nám zavítala v rámci medzinárodného programu FULBRIGHT a je u nás od septembra 2013 do januára 2014. Učiteľsky i výskumne sa pani Barfieldová zameriava na edukačnú teóriu a prax, a to konkrétne na integrovane kultúry do výučby angličtiny ako nematerinského jazyka.

Pri neformálnom rozhovore s ňou sme mali možnosť dozvedieť sa mnohé zaujímavé veci i príhody. Napríklad to, že si našu krajinu za posledné dva mesiace, ktoré tu strávila, doslova zamilovala. Slovensko pani profesorka síce navštívila po prvýkrát, no už teraz dúfa, že ešte bude mať možnosť vrátiť sa sem. Naša malebná krajina pani profesorku veľmi pripomína jej domov. Či už geograficky, ako aj počasím. Jediný rozdiel, ktorý tu vníma, je iná mentalita ľudí.

Veľmi nás zaujímalo, prečo sa pani Barfieldová rozhodla práve pre povolanie učiteľky. Jej odpoveď nás dosť prekvapila:

„Keď som bola mladá, chcela som vidieť svet, ale keďže pochádzam z rodiny, ktorá nemala veľa peňazí, rozmýšľala som, čo by som mohla robiť... Koho potre-

FULBRIGHT

bujú všade? A potom som sa stala učiteľkou, pretože učiteľky angličtiny potrebujú všade. Všade chcú „native speakerov“, a to mi dovolilo cestovať aj po svete.“

A tak sa aj stalo. Profesorka Barfieldová navštívila vyše štyridsať krajín sveta. Dva roky strávila v Japonsku, kde sa zoznámila so svojím manželom – členom

americkej armády, päť rokov v Nemecku, osemnásť mesiacov na malom ostrove v Mikronézii, štyri mesiace v Chile, vďaka výmennému pobytu učiteľov strávila semester v Holandsku a v ďalších krajinách. Z tohto všetkého vyplýva, že pani profesorka potrebuje len tak pre zábavu, ale najmä kvôli učiteľskej a výskumnej práci. A práve pri učení angličtiny, tak u nás ako aj vo svete, sa objavujú mnohé rozdiely, a to najmä v učebných plánoch. Napríklad v Kambodži sa učí cudzí jazyk až od strednej školy, čo znamená, že nemajú veľmi dobrú jazykovú úroveň. Naopak, u nás sa s učením cudzích jazykov začína už na základných školách, a preto dosahujeme lepšie výsledky. To však závisí aj od ekonomiky štátu – kto má lepšie väzby a spoluprácu s Čínou a Indiou, musí ovládať lepšie čínsky jazyk a hindu jazyky, ktoré im pomôžu viac ako angličtina. Angličtina je však medzinárodný jazyk a každý by mal ovládať aspoň jej základy.

Rozdiel je aj v učení anglického jazyka u nás a vo svete. Pani Barfieldová v súčasnosti na Slovensku spolupracuje s mnohými učiteľmi – no momentálne najintenzívnejšie s dr. Jurajom Kresilom z našej fakulty. Ocenila nielen jeho vynikajúce komunikačné schopnosti, ale komplexne aj komunikačné schopnosti študentov a učiteľov Pedagogickej fakulty. Zároveň podotkla aj to, že štýly učenia sú rozdielne. Práve toto je podľa pani profesorky veľmi dobré pre každého učiteľa – aby videl aj iné spôsoby výučby a obohatil sa novým príkladom, resp. sa inšpiroval.

„Pri d', dž, dz, ch sa mi jazyk doslova zroluje.“

Za hlavný problém pri učení sa jazykov pokladá pani Barfieldová najmä motiváciu:

„Ak majú ľudia slabú motiváciu učiť sa jazyk, tak to celé pôjde len veľmi ťažko. Závisí to aj od toho, ako často majú študenti kontaktné hodiny. Určite bude výraznejší progres u ľudí, ktorí majú hodinu cudzieho jazyka každý deň.“

Zároveň vyzdvihla dôležitosť výmenných pobytov a pobytov v zahraničí, pretože podľa jej názoru aj pobyt v anglicky hovoriacej krajine je veľmi prospešný na zlepšenie angličtiny, pretože pri komunikácii skrátka nemáte na výber. Musíte komunikovať v anglickom jazyku. A v neposlednom rade je pri učení cudzieho jazyka dôležitý aj vek. Mladšie deti si skôr osvoja cudzí jazyk a hovoria lepšie, presnejšie spontánnejšie. Starší sa už boja hovoriť, pretože majú strach z toho, že to, čo povedia, sa bude považovať za neadekvátne. Je naozaj veľmi dôležité nebať sa!

A vidieť to aj na našej hostke, pani Barfieldovej – venuje sa aj francúzskemu, španielskemu a dokonca slovenskému jazyku, ktorý je veľmi náročný nielen z hľadiska formálnej a neformálnej reči, ale aj preto, že máme 46 písmen v abecede (na rozdiel od anglicky hovoriacich krajín, kde je ich „len“ 26) – napr. d', dž, dz, ch, pri ktorých sa jej jazyk, podľa jej vlastných slov, doslova zroluje.

A ešte perlička na záver – vtipná príhoda, ktorá sa stala našej milej návšteve na Slovensku:

„A teraz sa mi na začiatku októbra stalo, že som bola v obchodnom dome Tesco a mali tam krásne sviečky a lampáše v rôznych farbách, veľkostiach a tvaroch. Veľmi sa mi páčili, tak som ich zopár kúpila, že si ich dám na stôl, keď mi príde návšteva. Večer skutočne prišli hostia (boli to Slováci) a ja som mala na stole zapálenú jednu z krásnych nových sviečok. Keďže sa všetci tak čudne pozerali a šepkali si, nedalo mi neopýtať sa, čo je pre nich také zvláštne. A následne som sa dozvedela, že takéto kahance sa na Slovensku zapalujú na Sviatok všetkých svätých, a to na hrobách zosnulých...“

Pani Barfieldová, ktorá svoj pobyt na fakulte ukončí v januári, však neodíde bez toho, aby na našej fakulte nezanechala niečo pre všetkých budúcich učiteľov, pretože vie, že v spojení s anglickým jazykom sa nám to všetkým zide. Priniesla nám totiž rôzne knihy a materiály, ktorými sa môžeme inšpirovať práve pri výučbe angličtiny našich najmenších. Tieto publikácie budú po jej odchode dostupné vo fakultnej knižnici v priestoroch dekanátu PF. A za to jej už teraz veľmi pekne ďakujeme.

Michaela Micanová a Daniela Kulíková, 2 DPB 1 Aj

IMATRIKULÁCIA

Čo bola pre nás imatrikulácia? Bol to veľký deň D. Začalo to všetko ráno, hneď po prebudení „nám došlo“ – veď DNES je IMATRIKULÁCIA! Otvorili sme si svoje šatníky a nastal problém... Hm? Čo teda na seba? My ženy predsa nikdy nevieme, čo si vybrať a stále sa presviedčame, že nikdy nič pekné nemáme. Vyskúšali sme si veľa rôznych modelov a nakoniec sme si vybrali ten pravý, teda ten, ktorý sa nám páčil. Bol pohodlný a ušitý ako na mieru. Neodmysliteľnou súčasťou bol aj make-up, ktorý sme nevynechali a vymaľovali sme sa ako „hviezdy“.

„A vtom to prišlo!“

V popoludňajších hodinách sa to malo začať, rady študentov a medzi nimi, samozrejme, sme pred dverami auly vyčkávali aj my, hviezdy, kedy už bude ten začiatok. Boli sme plné očakávaní, ako to všetko bude prebiehať a čo sa tam vnútri vlastne bude diať. Najprv nás nechali v napätí, kým nás pousádzali, potriedili a oboznámili, akú úlohu budeme plniť my. Potom sme už len čakali... A vtom to prišlo! Akonáhle zazneli fanfáry a do auly začali postupne vstupovať učitelia v talároch, bol to neskutočný pocit. Cítili sme sa ako vznešené osobnosti. Veľmi sa nám páčil príhovor pani dekanky, ktorý nás ľudsky oslovil. Bol prívetivý a milý. Priam veľkolepé bolo to, ako bol každý jeden študent vyzvaný, následne zložil sľub prisahy, prevzal si

imatrikulačný list a nakoniec sa pred všetkými poklonil... A prítomní spolužiaci mu potleskom vzdali poctu.

V momente, keď sme sa opäť usádzali na svoje miesta, uvedomili sme si mnoho vecí. Jednou z nich bolo aj to, že sme sa odrazu cítili vzácnejšími a tento pocit nás povzbudil. Chceme ísť vpred, chceme bojovať a úspešne ukončiť štúdium na Pedagogickej fakulte. Chceme sa usilovať, aby sme opäť zažili taký výnimočný, a predsa ešte vzácnejší deň a tým sú PROMÓCIE...

Po imatrikulácii sme však neskončili. Neskôr sme sa všetky pobrali do našej pedagogickej sekcie B, kde sa začala zábava. Program bol skvelý! Staršie spolužiačky nás veľmi milo prekvapili – bolo tam všetko od výmyslu sveta. Zumba, kino, čajovňa a rôzne ďalšie prekvapenia. Zábava bola skvelá a na imatrikuláciu spomíname doteraz. Najviac sa nám páčil balón šťastia, aj keď nám v tom počasie trochu bránilo. Čaj sme si vychutnali a aj v 5D kine sme sa perfektne pobavili. Takéto akcie by sa asi mali diať každý mesiac. Či týždeň? Alebo deň? ☺

Bolo to skvelé spríjemnenie nášho dňa, pretože sme si trochu od toho návalu v škole oddýchlí a lepšie sa navzájom spoznali. Lutujeme, že sa zrušil ples, pretože by to zaiste bola ďalšia skvelá akcia s kopou zábavy. Ďakujeme všetkým, ktorí Deň Pedagogickej fakulty pripravili a veríme, že sa tento typ akcií bude diať častejšie (aby sme sa nemuseli toľko učiť). Či už sme to trochu prehnali? Nevadí! Myslíme si, že by sa viacerí potešili. Niežeby neradi študovali, ale takéto dni sú pre nás mladých výnimočné a nezaobhnutelné. Ďakujeme Vám!

Antónia Nestorová
Monika Nagypálová
Mária Pročková

Piateho novembra 2013 sa na našej fakulte konala imatrikulácia prvákov, teda aj nás. Naše očakávania boli neisté. Nevedeli sme, čo si pre nás všetci pripravili. Boli sme však milo prekvapení, pretože táto slávnosť nebola ani zďaleka podobná tej, ktorú poznáme zo strednej školy.

Všetko sa nieslo v slávnostnom duchu. Niektorí sa cítili príjemne a iných ovládol i stres, pretože niečo také ešte nikdy nezažili. Postupne však nervozita zo všetkých opadla vďaka skvelej organizácii, ktorá napokon vytvorila dobrú atmosféru.

Ako to prebiehalo? Po usadení sa v obrovskej prednáškovej miestnosti vstúpilo vedenie Pedagogickej fa-

kulty a všetky vedúce a vedúci katedier našej fakulty za sprievodu slávnostných fanfár. Na úvod zaznela hymna Slovenskej republiky. Po oficiálnom privítaní bol každý z nás vyzvaný pristúpiť k žezlu, zložiť sľub fakulte a prevziať si od pána prodekana diplom. Krátkym a úprimným príhovorom nás oslovila aj pani dekan a popriala nám veľa úspechov a šťastia v štúdiu. Na záver zaznela študentská hymna *Gaudeamus igitur*.

Pre študentov sa však imatrikuláciou deň ani zďaleka neskončil. Po jej úspešnom absolvovaní sme mali možnosť zúčastniť sa na Dni Pedagogickej fakulty, kde nás čakali rôzne zábavné aktivity (zumba, spev ľudových piesní, country tanec, sledovanie filmov, čajovňa atď.). Študenti sa mohli zapojiť do mnohých súťaží a aby sa cítili ešte pohodlnejšie a uvoľnenejšie, mohli slávnostné oblečenie vymeniť za obyčajné tepláky.

Tento deň sa nám veľmi páčil a všetci pevne dúfame, že ich bude na fakulte ešte viac.

Martina Vihonská
Simona Takácsová
Jana Tóthová

Imatrikuláciou sa deň ani zďaleka neskončil.

Carpe diem

alias Deň Pedagogickej fakulty

Kalendár ukazuje piaty november 2013, je osem hodín ráno. Z budovy Pedagogickej fakulty počuť pre akademickú pôdu netradičný hluk. Navyše, študenti majú oblečené tepláky a cvičia rannú rozcvičku. Všade navôkol sa šíri príjemná atmosféra, priestory sú krásne vyzdobené a pri vchode každého s úsmevom vítajú dievčatá zo Študentskej rady PF. Nabádajú študentky i študentov, aby si urobili odtlačok ruky na obrovský papier a týmto aktom vykonali milú symbolickú registráciu v štýle: „Bol som tu aj ja!“

„Ako inak, v teplákoch.“

Celý deň sa niesol v znamení Carpe diem – užívaj si Deň Pedagogickej fakulty (samozrejme, v teplákoch). Študentom, milovníkom filmového umenia, bolo celý deň k dispozícii kino. Veľmi úspešná bola i voňavá čajovňa s príjemnou hudbou pre tých, ktorí radi rozjímajú, relaxujú, debatujú alebo len proste mali chuť na horúci čaj či čokoládu. Hedonisti dňa mohli hneď zrána zažiť zábavné divadielko a ľudový tanec i spev. Aktívnejší si rozprúdili krv pri zumbě či country tanci (ktorý precvičovala rodená Američanka), niektorí sa zabávali pri spoločenských hrách a niekto sa len prizeral a oddychoval.

Kto chcel, mohol sa zapojiť do rôznych súťaží, ktorých úlohou bolo zabaviť, ale takisto aj nabudiť zdravú chuť víťaziť. Pre šikovné ručičky bola možnosť naučiť sa skladať origami (ako inak, origami sme sa učili skladať pri rodenej Japonke) a pre zvedavé hlavičky sa konala debata o bakalárskych štátniciach. Celý deň sa spievalo, hralo, smialo, tancovalo... A keď sa už schyľovalo k večeru a boli sme všetci unavení, bolo potrebné doplniť energiu. Oddycho-

vali sme opäť v čajovni pri počúvaní čítaných rozprávok, užívali sme si komorný koncertík s príjemným spevom a hrou na klavíri, ktorý si pre nás nachystali už absolventi našej fakulty a familiárne sme sa zúčastnili „párvovice“. Ješť oblečený v teplákoch párky v škole a počúvať pri tom obľúbené slovenské piesne, bol vážne výnimočne skvelý zážitok.

Vo večerných hodinách bolo vyhodnotené aj hlasovanie o najobľúbenejšieho pedagóga ročníkov. V ankete zvíťazili títo učitelia: 1. a 3. ročník Bc. – dr. Vladimír Fedorko, 2. ročník Bc. – dr. Monika Miňová, 1. ročník Mgr. – dr. Lucia Hrebeňárová, 2. ročník Mgr. – dr. Tatiana Dubayová.

Výhercom tomboly, do ktorej sa mohli zapojiť všetci zúčastnení hodením lístočka so svojím menom, sa stala študentka Lucia Mikolajová a odniesla si domov digitálnu váhu. Veľké ďakujeme od Študentskej rady PF PU za pomoc a usmernenia patrí dr. Hedvige Kochovej, dr. Martinovi Dzurillovi za pomoc s technikou, vedeniu fakulty za možnosť zorganizovať tento deň, dr. Tatiane Čekanovej za hudobno-spevácky zážitok, a napokon všetkým tým, ktorí sa na tomto výnimočnom dni organizačne podieľali, ako aj všetkým študentom Pedagogickej fakulty za vytvorenie skvelej atmosféry, bez ktorej by Deň Pedagogickej fakulty nebol tým, čím sa v jeden utorňajší deň naozaj stal.

Mimochodom, o rok to roztočíme znova. Prídeš?

Patricia Mirdalíková
členka ŠR PF PU

POZOR!!!

Ďalšie zaujímavé farebné fotografie
zo Dňa Pedagogickej fakulty nájdete vo fotoreportáži
na zadnej strane obálky Artuša.

ŠTUDENTSKÁ RADA PEDAGOGICKEJ FAKULTY

Raz mi jeden človek povedal: „Čo dáš deťom, to sa ti vráti“. Pre niekoho je táto veta úplne bezvýznamná, nič v nej nevidí, no pre mňa vystihuje celý môj život.

Už od malička bolo mojim snom stať sa pani učiteľkou. Ako sedemročná prváčka som si všetky „pokusy“, ktoré na nás skúšala moja pani učiteľka na základnej škole, trénovala na mojom starom otcovi. Mal to ťažké, nakoľko bol mojim jediným žiakom. Aj napriek otcovej vízii, že mi bude lepšie, ak pôjdem na ekonomickú školu, nedala som sa presvedčiť, vzoprela som sa a šla som za svojím snom. Ten sa začal uskutočňovať už na strednej pedagogickej škole, v Trebišove.

Po prvom dni praxe som sa cítila ako v siedmom nebi. Deti mi ukázali, aký je ich svet nádherný. Moje vnútro bolo plné radosti, šťastia, túžby, spokojnosti a čohosi neskutočne krásneho. Pociť, ktorý sa nedá opísať. Dá sa len zažiť, ale musíte pri tom splniť dve podmienky. Musíte mať „otvorené srdce“ a byť úprimní. Tieto malé bytosti to z vás všetko cítia. Klamstvá a zbytočné nádeje nepotrebné. Chcú len obyčajného jednoduchého človeka, ktorý to s nimi myslí vážne.

A ďalej snívam preto, aby sa môj sen stal skutočnosťou a jedného dňa som si mohla povedať – pani učiteľka. Študujem odbor Predškolská a elementárna pedagogika. Som už v treťom ročníku na bakalárskom stupni na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. Každým semestrom sa snažím získavať čo najviac vedomostí z teórie a praktických

zručností z praxe, aby som bola čo najlepšie pripravená na budúce povolanie a deťom dala zo seba naozaj všetko. Skúsenosti nabíjame len tak, že niečo prežijeme, odskúšame a následne pochopíme.

Veľkou skúsenosťou, ktorá sa mi naskytla v minulom akademickom roku bolo to, že som sa stala členom Študentskej rady Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity. Sme prví, ktorí sa snažia zmeniť študentský život na naozaj študentský. Som veľmi rada, že môžem svoj voľný čas tráviť s ľuďmi, ktorí vedia, čo chcú a neboja sa prekážok. Je mi s nimi veľmi dobre. Posúvajú ma dopredu, pretože majú rôzne prednosti a aj talent. Dokážu mi mnohokrát ukázať iný pohľad na svet

„**Žijem si
svoj sen.**“

a hlavne sme tím. Tím, ktorý nechce, aby sme opúšťali brány našej fakulty bez toho, aby naše fotoalbumy neboli naplnené spomienkami na rôzne podujatia a akcie, na ktorých sme sa stretli a spolu prežili nefalšovaný a neopakovateľný študentský život.

Aj týmto spôsobom sa vám chcem poďakovať, milí kolegovia zo ŠR PF PU, za spoluprácu a už teraz sa teším na naše ďalšie spoločné akcie, ktoré pripravujeme aj pre čitateľov tohto článku.

Monika Jakubková, vedúca referentka ŠR PF PU

MOJE ČLENSTVO V AKADEMICKOM SENÁTE

Volám sa Dominika Tereščiková, som študentkou druhého ročníka odboru Predškolská a elementárna pedagogika. Od prvého ročníka som členkou Študentskej rady PU a súčasne už aj členka Akademického senátu PU.

Asi sa pýtate, čo ma k tomu viedlo?

Keďže do školy chodíme denne a niekedy tam prichádzame aj s obavou (keď nás čakajú skúšky), rozhodla som sa, že si celé štúdium nejakým spôsobom spríjemním a pozriem sa na to aj z tej druhej strany. A zároveň tým urobím aj niečo

pre nás študentov. Akademický senát bola výzva, ktorá ma zaujala a ja som sa rozhodla „do toho ísť“. Som rada, že tam patrí, lebo sa mi tým otvárajú rôzne nové možnosti, môžem takto spoznať nových ľudí, byť informovaná o udalostiach na škole a mnoho ďalších zaujímavých vecí.

Od Akademického senátu očakávam, že nové informácie budem môcť ďalej posunúť aj mojim spolužiakom a ďalším študentom. Študenti dostanú zároveň možnosť obrátiť sa na mňa (a ostatných členov Akademického senátu) tiež s problémom alebo žiadosťou, ktorú budeme môcť posunúť „vyššie“, o ktorej budeme diskutovať s ostatnými členmi Akademického senátu. Bolo by dobré na škole vytvárať nové aktivity, aby si aj popri štúdiu a v iných situáciách študenti rozvíjali svoje komunikačné zručnosti, rétoriku a pokúšali sa i presadiť v tom, v čom sú dobrí.

Myslím si, že naberať zručnosti už popri škole je veľmi dôležité, budeme ich tak ľahšie vedieť aplikovať do praxe.

Dominika Tereščiková

ŽIAK SO VŠEOBECNÝM INTELEKTOVÝM NADANÍM na akademickej pôde Prešovskej univerzity v Prešove

Dňa 27. novembra 2013 sa na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove uskutočnil ďalší zo zaujímavých odborných seminárov na tému *Žiak so všeobecným intelektovým nadaním v podmienkach základnej školy*, ktoré **Katedra špeciálnej pedagogiky Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity** zorganizovala v spolupráci s **Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Sabinove** a s **Občianskym združením Prešovské nadané deti** v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku v roku 2013.

Odborný seminár bol adresovaný nielen študentom študijného odboru špeciálna pedagogika a elementárna pedagogika, ale aj širokej odbornej verejnosti, ktorú problematika edukácie žiakov so všeobecným intelektovým nadaním zaujíma nielen osobne, no predovšetkým odborne. Účasť na odbornom seminári bola ponúknutá učiteľom na základných školách, ako aj psychológom a špeciálnym pedagógom v poradenských zariadeniach na Slovensku. Našou ambíciou pri jeho organizovaní bolo pokračovať vo vytvorení novej tradície

sprostredkovaním nových poznatkov a skúseností v oblasti edukácie žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, ktoré už odštartovalo prvé celoslovenské kolo Logickej olympiády intelektovo nadaných žiakov (dňa 22. mája 2013 na pôde Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove) s pozitívnym ohlasom nielen u samotných zúčastnených žiakov a ich rodičov, ale aj odbornej verejnosti.

Po otvorení odborného seminára riaditeľkou Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Sabinove Mgr. Ľubicou Richmanovou-Fabiškovou a po príhovore prodekana pre rozvoj a vonkajšie vzťahy Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, Mgr. Radoslava Rusňáka, PhD., Mgr. Juricu, zástupcu Občianskeho združenia Prešovské nadané deti, pokračovalo rokovanie seminára v dvoch sekciách.

Prvú sekciu tvoril prednáškový blok odborníkov v oblasti edukácie žiakov s intelektovým nadaním. Ako prvá vystúpila PhDr. Jana Jurášková, PhD., riaditeľka Súkromnej školy pre žiakov s intelekto-

vým nadaním v Bratislave, s prednáškou na tému *Je intelektové nadanie skôr šport alebo diagnóza?* Po nej nasledovalo odborné vystúpenie Mgr. Marty Mátychovej, PhD., riaditeľky Centra nadania v Bratislave, ktorá vo svojom príspevku rozpracovala problematiku *nadania a dvojitej výnimočnosti*, a vystúpenie Mgr. Ľuboša Lukáča z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, ktorý prítomných informoval o zámeroch, podmienkach účasti a priebehu druhého celoslovenského kola *Logickej olympiády žiakov so všeobecným intelektovým nadaním* na Slovensku. Po prestávke účastníkov odborného seminára zaujal workshop pod vedením Bc. Jany Krivjanskej, ktorá odprezentovala *používanie logických hračiek v edukácii žiakov s nadaním*. Následne pokračovalo rokovanie v prvej sekcii zaujímavou *sondou do komparácie hudobných schopností u detí s hudobným a intelektovým nadaním* od PaedDr. Jany Hudákovovej, PhD., z Inštitútu hudobného a výtvarného umenia Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Na nové možnosti spolupráce centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie so základnými školami pri edukácii žiakov so všeobecným intelektovým nadaním svojím vystúpením poukázala PhDr. Irena Fazekašová z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie vo Vranove nad Topľou.

V paralelne prebiehajúcej druhej sekcii odborného seminára otvoril prvý blok prednášok svojím vystúpením s názvom *Žiak so všeobecným intelektovým nadaním v podmienkach základnej školy* Mgr. Ľuboš Lukáč z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Sabinove, ktorý pôsobí aj ako učiteľ v triede pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním na Základnej škole Šmeralova v Prešove. Účastníci odborného seminára v druhej sekcii mali taktiež možnosť zúčastniť sa workshopu pod vedením Bc. Jany Krivjanskej, ktorého zámerom bolo už spomínané *prezentovanie možností využívania logických hračiek v edukácii žiakov s nadaním*.

Po prestávke účastníci druhej sekcie odborného seminára mohli priamo vidieť a zažiť načrtnuté oblasti a špecifiká edukácie žiakov s nadaním v rámci vystúpenia samotných žiakov so všeobecným intelektovým nadaním Základnej školy Šmeralova v Prešove (Dorotka Juricová, Tomáš Čorej, Alexander Dobrovič, Michael Filip McLean a Sára Stašková) a Školy pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium v Bratislave (Marián Valovič) s názvom *Čo baví nadaných žiakov*. Ako prvá vystúpila Dorotka Juricová, žiačka so zaujímavou, ale aj informačne bohatou prezentáciou o drahých kameňoch. Pozornosť prítomných si po celý čas udržal aj Tomáš Čorej, žiak 6. ročníka, ktorý na prezentáciu o filme a postupoch jeho tvorby originálne použil vlastné filmové spracovanie témy Vianoc. Na prob-

lematiku filmu nadviazal Marián Valovič, žiak, ktorý prezentovanú oblasť fotografie a taktiež obohatil autorským spracovaním námetov, ktoré vo svojich fotografiách rezonovali u významných slovenských fotografoch ako Karola Kállaya a Ladislava Noela. Pri prezentáciách svojich ročníkových prác pred publikom preukázali svoju šikovnosť, ale aj schopnosť zorientovať sa pri výbere a spracovaní informácií v špecifickej oblasti ich záujmu aj ostatní žiaci v témach Lewis & Clark, Činnosť slnka a Bedminton.

Veríme, že odborný seminár prispel do problematiky vzdelávania žiakov s nadaním na Slovensku a svojím programom obohatil všetkých účastníkov, ktorí v rámci diskusií prezentovali svoje doterajšie skúsenosti, čím prispeli k rozšíreniu našich poznatkov, za čo sa im chceme v mene organizátorov odborného seminára poďakovať a súčasne ich pozvať aj na ďalšie pripravované odborné stretnutia na pôde Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove zamerané na žiakov so všeobecným intelektovým nadaním.

PaedDr. Lucia Hrebeňárová, PhD.

Mgr. Ľuboš Lukáč

Katedra špeciálnej pedagogiky
Pedagogická fakulta PU

...čo nám prezradila organizátorka

V poradí už šiesty ročník Prešovskej detskej univerzity sa niesol v znamení médií. A ako sa ukázalo, tohtoročná téma zaujala nielen deti, ale aj lektorov. Od 8. do 12. júla 2013 Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania Prešovskej univerzity v Prešove spolu s Kabinetom výskumu detskej reči a kultúry Pedagogickej fakulty v spolupráci s ostatnými fakultami PU ponúкло deťom od 7 do 15 rokov zaujímavé a netradičné vzdelávanie tentoraz v odbore pod názvom „in MEDIAs res“. Počas jedného týždňa spoločne s lektormi, univerzitnými pedagógmi a študentmi PU, ako aj pozvanými osobnosťami vedy, masmédií a kultúry, hľadali nádejní vysokoškooláci odpovede aj na otázky: Ako funguje televízia, rozhlas, noviny, internet a iné masmédiá? Kto je Homo medialis? Môžu nám pomôcť médiá vo vzdelávaní? Myslíte si, že nami hýbu médiá? – Hýbme nimi aj my!

Počas tvorivých dielní deti „obsadili“ aj štúdiá univerzitných médií a pod vedením študentov PU si vyskúšali miesto moderátorov a redaktorov študentského Rádia PaF či Mediálky TV a ich rozhlasové i televízne „mediálne výstupy“ presvedčili, že masmédiá sa dajú využívať aj tvorivo a vôbec nie povrchné. O tom, že médiá môžu slúžiť ako výskumný prostriedok „zažili“ na viacerých prednáškach a seminároch.

Pestrý program PDU 2013 doplnili aj hostia, ako známy televízny a rozhlasový

moderátor, absolvent PU, Milan Zimnýkova, či televízny „Maškrtníček naživo“ v podaní Divadla Maškrtá, odohraný na javisku Divadla Alexandra Duchnoviča.

Vyvrcholením programu PDU 2013 bola videokonferencia bakalárčiek, ktorá prvýkrát spojila „online“ dve detské univerzity na Slovensku: Prešovskú detskú univerzitu a Žilinskú detskú univerzitu. Promócie deťom a rodičom spríjemnil talentovaný spevák (finalista súťaže Česko Slovensko má talent), študent PU Tomáš

Buranovský. Pre mnohých absolventov krátky, no bohatý týždeň na PU ukončilo slávnostné odovzdávanie diplomov na promócií bakalárčiek a magisterčiek za prítomnosti prorektora Prešovskej univerzity v Prešove prof. Milana Portika. Dúfajme, že pekné spomienky na tohtoročnú PDU vyprovokujú deti, rodičov i lektorov prihlásiť sa znova. Už dnes môžu s napätím očakávať, akú prázdninovú tému prinesie nový ročník PDU 2014.

Adela Mitrová

In MEDIAs res Prešovská detská univerzita 2013

...čo nám prezradili deti

Na Prešovskej detskej univerzite som sa cítila dobre. Našla som si tam kamarátku. Volala sa Katka a boli sme spolu v oranžovom tíme bakalárčiek. Zistili sme, že máme také isté záľuby. Na univerzite sa mi najviac páčila prednáška o vesmíre, ale bavila ma aj spievaná abeceda a to, keď sme v štúdiu nahrávali videá. Výborné boli aj obedy, najviac mi chutili dukátové buchtičky. Mám rada tanec, spev a hudbu, ale keď sme tancovali v telocvični, prišlo mi zle. Asi z toho tepla. Posledný deň sme sa v telemoste naživo rozprávali s deťmi zo Žiliny. Keď mi Katka povedala, že na budúci rok už bude magisterčekom, bola som smutná... Už nebudeme môcť byť spolu v skupine. Na záver sme mali slávnostnú promóciu. Pustili tam takú dojímavú pesničku, až som sa rozplakala. Ale potešilo ma, že som vyhrala parádnú knihu s pravým podpisom Daniela Heviera.

Sára, 8 rokov

Na detskej univerzite som bol v oranžovom tíme, spolu so sestrou. Spoznal som nových kamarátov – Kuba, Katku, Tinku, Emu, Samuela... Dozvedel som sa veľa zaujímavostí. Napríklad kto je Homo medialis, ako to vyzerá vo vesmíre alebo čo robia obrázky, keď sa na ne nikto nepozera. Išli sme aj do múzea vo Veľkom Šariši, rozhlasového štúdia, TV mediálky... Bolo toho veľa. Veľmi sa mi páčilo, že nám do divadla prišli hrať predstavenie naozajstní herci z Maškrtníčka. Z výtvarných dielní ma bavilo pletenie košíkov z papiera. Niečo vám prezradím, ale ani muk, rýchlo na to zabudnite. Ja nikdy netancujem, no tu ma predsa len donútili... ☺ Som promován bakalárčekom a pridem aj na ďalší rok. Tak dovidenia nabudúce.

Theo, 10 rokov

...čo nám prezradila tútorka

Keď som počula, že Prešovská detská univerzita hľadá lektorov, neváhala som a prihlásila sa. Tešila som sa na nové skúsenosti a zážitky s deťmi. Týždeň v spoločnosti malých bakalárčiek však prevýšil všetky moje očakávania. Malí vysokoškooláci sa so stopercentným nasadením vrhli do víru tanca, spevu, pletenia košíkov, pozorovania hviezd, spoločne trávených voľných chvíľ a mnohých ďalších aktivít. Ani ja som tomuto víru neodolala a nechala som sa vtiahnuť do hry, zábavy a smiechu. Prirodzene, na prednáškach bol tento smiech obmedzený ☺. Musím sa vám priznať, že mnohému som sa aj ja priučila. Vedeli ste napríklad, že k Zemi sa blíži kométa storočia? Ja nie. Dozvedala som sa to spolu s malými vysokoškoolákmi na prednáške o vesmíre.

Ak by som sa mala priznať, pri čom som sa najviac zapotila, tak to asi bola cesta do Veľkého Šariša. Niežeby som sa do múzea netešila, ale cestovať so šestnástimi deťmi mestskou hromadnou dopravou, to dá zabrať, môžete mi veriť. Našťastie všetko išlo ako po masle a týždeň ubehol ako voda. Spoločné fotenie, promócie i prezentácia prác boli veselé, tak ako celý týždeň. Teším sa, že som ako lektorka mohla byť súčasťou Prešovskej detskej univerzity. Ak by som mala tú možnosť ešte raz, neváhala by som a zopakovala si to.

Iveta Mačáková, 2DUM2

4. decembra 2013 sa v aule Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity stretli študenti s prešovskou spisovateľkou Gabriélou Futovou. Besedu zorganizovala Katedra komunikačnej a literárnej výchovy a Kabinet výskumu detskej reči a kultúry.

Prítomní poslucháči sa tak mohli zoznámiť so „živou“ spisovateľkou a nazrieť aj do jej spisovateľskej „kuchyne“. Čo v nej varí, aké spisovateľské ingrediencie používa, ako jej chutí „spisovateľský chliebík“ a ešte mnoho iných zaujímavostí sa študenti dozvedeli z rozhovoru Gabriely Futovej a prof. Zuzany Stanislavovej. Napríklad aj recept, ako sa stať spisovateľkou. Vraj, stačí mať zlú pamäť a radšej si vymýšľať. Alebo čakať na „kopanec“ od tej správnej múzy. (No, to by sme sa podaktorí načakali.) Túžbu písať mala Gabriela Futová už dlho, ale taká naozajstná inšpirácia prišla (podľa jej slov) znenazdania: zrazu vedela, že napíše knihu a dá jej názov „Naša mama je bosorka“. Preto ju nazvala práve takto, vysvetlila tým, že každá mama je tak trochu čarodajnicou, keď dokáže uvariť chutný obed alebo večeru. Ale vráťme sa

0 besede s prozaičkou GABRIÉLOU FUTOVOU

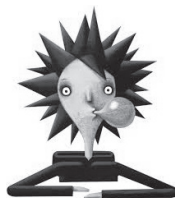
ku spisovateľským ingredienciám Gabriely Futovej. Je to reálny život so štipkou fantázie a imaginácie, vtipu a humoru. Postavy v jej prózach sú často tvrdohlavé, „papulnaté“, ale takou bola v detstve, ako sme sa dozvedeli, aj samotná autorka. Okrem vlastných zážitkov pretavuje do svojich knížiek situácie odpozorované zo života. Pozná deti a snaží sa im rozumieť, veď je mamou dvoch detí, ktoré jej pripravujú chvíle, z ktorých je niekedy, ako vraví, „na prášky“. Napríklad synovi spisovateľky sa po lete jeho plavky páčili natoľko, že v nich zatúžil ísť aj do školy. To mu jeho mama síce nedovolila, ale možno sa práve táto situácia premietne do nového príbehu a jej syn sa konečne dočká, že sa stane hrdinom v mamej knižke. Besedu viedla prof. Zuzana Stanislavová a prítomní študenti určite ocenili otvorenosť rozhovoru medzi spisovateľkou a literárnou kritičkou. Tento dialóg bol totiž ukážkou toho, že aj kritická reflexia je pre spisovateľa dôležitá. Hlavne ak je kritika odborná a inšpiratívna, navyše ľudská a otvorená.

PaedDr. Mária Kuderjavá

Prečo sa oplatí prečítať 50 kníh pre deti

- Pretože inak sa nedá dobre zistiť, čo je v knihe napísané. A tiež preto, že je to aj pre tých, čo nikdy nečítajú (z rôznych príčin), možnosť čítať knižky.
- Lebo ich nie je napr. 150.
- Aby ste sa mali o čo na skúške aj doma oprieť.
- Lebo učiteľ, ktorý chce zo svojich zverencov vychovať čitateľov, a sám nečíta, sa správa presne v duchu porekadla – „Vodu káže, víno pije“; nechceme púšťať z fakulty takých učiteľov.
- Aby o vás deti nevraveli, že ste „Analfabeta Negramotná“.
- Lebo študenti našej fakulty budú pracovať predovšetkým s detskými knihami; nepoznať aspoň torzo z nich a čo v nich je hodnota a čo nie je, znamená toľko, ako variť obed z vody.
- Pretože je to prvá a zrejme aj posledná príležitosť opit' sa umeleckou detskou literatúrou bez rizika, že nafúkate. Garantujem všetkým (aj nafúkaným) čitateľom, že ich statočnosť v čítaní je najlepšou prípravou na Didaktiku slovenského jazyka a literatúry. Už len preto, že na vlastnej koži pocítia a pochopia, čo sa skutočne skrýva pod pojmami detské čítateľstvo, čítateľská skúsenosť či literárna kompetencia. Ostatní to totiž zbytočne nafukujú...

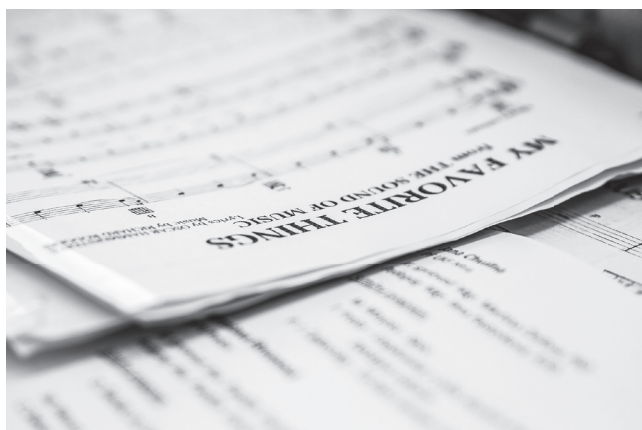
Ako Beta Analfabeta vyskočila z P.A.D.A.K-a

Kde bolo, tam bolo, žilo raz milé dievčatko, ktoré sa volalo Alžbetka a ktoré sa veľmi rado učilo a čítalo knihy. ... ale kdeže, to nie je náš príbeh. Náš príbeh sa začal v mysli spisovateľa Jána Uličianskeho, ktorý vytvoril knihu s názvom Analfabeta Negramotná. Ale tu sme iba na začiatku príbehu. Kniha sa dostala do „očí a uší“ vedúcej študentského divadla P.A.D.A.K, dr. Adele Mitrovej, a my študenti sme sa od tej chvíle nezastavili. Skúšali sme, skúšali a často sme aj preskúšali, čo sa preskúšať dalo. Zo začiatku nám Beta Analfabeta liezla poriadne na nervy a mali sme čo robiť, aby sme ju zniesli s tým jej „ty brdo“. Ale nakoniec sme sa s ňou spriatelili a vzniklo predstavenie pre deti, ktoré sme prezentovali dňa 29. novembra 2013 v Univerzitnej knižnici. Na predstavení sa zúčastnili deti v sprievode svojich pedagógov. Z rozžiarených detských očí sme čítali zvedavosť a radosť, ktorú prežívajú, čo nás veľmi tešilo a zároveň povzbudzovalo. Po predstavení nasledovalo spoločné fotografovanie a rozlúčka s deťmi, ktorú sprevádzala prosba pedagógov, aby to nebolo posledné vystúpenie. Môžeme potvrdiť, že posledné určite nebolo a deti sa majú v budúcnosti na čo tešiť. A my, samozrejme, tiež.

Bc. Lenka Eliašová, 1DSM, členka študentského divadla P.A.D.A.K

14. novembra 2013 sa v priestoroch Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity uskutočnil už jedenásty ročník medzinárodnej speváckej súťaže študentov vysokých škôl pedagogického smeru Moyzesiana 2013, pod záštitou rektora Prešovskej univerzity, prof. RNDr. Reného Matloviča, PhD. Samotná súťaž má síce dlhšiu tradíciu, lebo jej nultý ročník sa konal už v roku 2000. Iniciátormi súťaže boli členovia Katedry hudobnej výchovy PF PU a Prešovský hudobný spolok Súzvuk, predovšetkým doc. PhDr. František Matúš, CSc. a PaedDr. Lívia Kalmárová. Po ich odchode sa organizácie súťaže ujal PaedDr. Ľubomír Šimčík, PhD. a ostatní kolegovia z Katedry, či členovia Súzvuku. V tomto roku by to už teda bol dvanásty ročník, ale z dôvodov rekonštrukcie budovy a priestorov Pedagogickej fakulty a Rektorátu PU v roku 2010 sme boli nútení jeden rok v organizácii vynechať. V roku 2013 teda Moyzesiana vstúpila do svojho druhého decénia a primerane si aj počínala.

Na jedenástom ročníku sa zúčastnilo sedem fakúlt pedagogického zamerania (najviac v histórii) a všetci jej účastníci zhodne konštatovali, že jej úroveň stúpa nielen po kvantitatívnej stránke, ale výrazne sa zvýšila i jej kvalita. Ako po skončení poznamenal jeden z jej zakladateľov, doc F. Matúš: „Trebá sa zamyslieť nad ďalším obohatením súťaže a hlavne nad rozšírením v ponuke povinných piesní.“ F. Matúš je znalcom života i diela Mikuláša Moyzesa. Má zhromaždené jeho celoživotné dielo a sám ponúkol k zaradeniu ďalšie piesne z pozostalosti skladateľa.

Veľmi nás teší, že sa obnovuje účasť študentov z vysokých škôl a univerzít v Českej republike. V minulom roku to boli študenti z Univerzity J.E. Purkyně v Ústi nad Labem a v tomto roku študenti z Pedagogickej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe. Na ur-

čitý čas sa tieto kontakty prerušili. Neboli to dôvody neochoty spolupracovať, ba práve naopak. Z oboch strán je úsilie o spoluprácu evidentné. Dôvod je nám veľmi dobre známy a prozaický – nedostatok finančných prostriedkov. Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity, jej Katedra hudobnej a výtvarnej výchovy poskytuje pri organizovaní tejto súťaže nadštandardné podmienky. Účastníci majú problém uhradiť hlavne cestovné, kde platí priama úmera. Čím väčšia vzdialenosť, tým väčšie náklady. Po tohoročnom odbornom seminári, ktorý sa v rámci súťaže uskutočnil a hovorilo sa i o týchto problémoch, sa asi blýska na lepšie časy. V rámci seminára sa hovorilo i o charaktere súťaže. Organizátori si naďalej prajú, aby to bola predovšetkým spevácka súťaž pre budúcich učiteľov. Preto okrem povinnej piesne od M. Moyzesa je potrebné na súťaži vystúpiť i s detskou piesňou a jednou piesňou podľa vlastného výberu. Neočakávame od súťažiacich, že budú v rámci súťaže vystupovať s opernými áriami, tie sú určené predovšetkým budúcim koncertným umelcom, ktorí sa pripravujú na školách iného typu. Na druhej strane budúci učiteľ by mal vedieť predovšetkým správne používať svoj hlas, mal by ve-

ÚSPEŠNÁ MOYZESIANA 2013

dieť interpretovať piesne, ktoré sú určené pre deti a i tie, ktoré sú detskému poslucháčovi či interpretovi blízke. Novinkou v tomto ročníku bola i možnosť použitia nahrávky inštrumentálneho sprievodu na elektronickom nosiči, keďže mnohí súťažiaci mali v minulosti problém zabezpečiť si živý sprievod. Organizátori reagovali na túto situáciu a umožnili požitie playbacku. Skúsenosti s požitím sú veľmi dobré, a preto i v budúcnosti budeme umožňovať jeho využitie.

S týmito názormi sa stotožnila i tohoročná odborná porota a jej názor sa premietol i do výsledkov súťaže. Porota pracovala v zložení:

Mgr. Art & Mgr. Iva Volavá

predsedníčka poroty, hlasová pedagogička, UK Praha

PhDr. Stanislav Bachleda

člen poroty, hudobný teoretik a kritik

PhDr. Alfanz Poliak, PhD.

člen poroty, hlasový pedagóg, Banská Bystrica

S. Ďurský

Výsledky súťaže MOYZESIANA 2013

Hlavné ceny

Bc. Anežka HERGESELOVÁ (PF UK Praha): Cena M. Moyzesa

Stanislav ĎURSKÝ (PF UKF Nitra): Cena rektora

Viera SLÁDKOVÁ (FHV ŽU Žilina): Cena dekanke

Miroslava IŠTVÁNOVÁ (PF PU Prešov): Cena za pôsobivú interpretáciu skladby M. Moyzesa

Veronika ŠEBEŇOVÁ (PF UKF Nitra): Cena za osobitú interpretáciu piesne pre deti

Aneta BUČKOVÁ (FF PU Prešov): Cena za pôsobivú interpretáciu piesne T. Freša Uspávanka

Filip ČECHOVIČ (PF UKF Nitra): Cena za presvedčivú interpretáciu piesne Mon Dieu!

ODBORNÁ PREDNÁŠKA ASSOC. PROF. CATHERINE R. SMITH O VOĽNOM ČASE OSÔB S TELESNÝM POSTIHNUTÍM

Assoc. prof. Catherine R. Smith, PT, PhD, DPT, PCS z University of Tennessee at Chattanooga (USA) prijala pozvanie Katedry špeciálnej pedagogiky na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku v roku 2013 a dňa 14. novembra 2013 vystúpila pred učiteľov a študentov špeciálnej pedagogiky s odbornou prednáškou na tému *Možnosti trávenia voľného času osôb s telesným postihnutím*, ktorá bola zhrnutím jej sedemročného výskumu zameraného na komparáciu participácie osôb s poruchami hybnosti na spoločenských aktivitách v USA, na Slovensku a v Českej republike pod názvom *Promoting Leisure Activities of Children with Physical Impairments in USA, Czech Republic and Slovak Republic*. Prednášku simultánne prekladala interná doktorandka na KŠP PF PU v Prešove Mgr. Jana Kožárová.

Assoc. prof. Catherine R. Smith je funkčná docentka v odbore špeciálna pedagogika a vo svojej výskumnej práci sa orientuje na fyzioterapiu osôb s poruchami hybnosti a na spoluprácu rodiny s deťmi s telesným postihnutím, ktorým pomáha k ich plnohodnotnému zapojeniu sa do spoločenského života. Je autorka mnohých vedeckých štúdií a monografií, spomeniem napr. *Coping strategies of parents of latency school aged children with neuromotor disabilities* (Alexandria: Spring, 2006), v ktorej analyzuje vyrovňovanie sa so záťažou u detí s neuromotorickými ochoreniami v školskom veku. V tomto kalendárnom roku 2013 prežíva svoj „oddychový“ rok na Slovensku s manželom prof. R. Smithom, ktorý je tento semester Fulbright Scholar na Fakulte manažmentu Univerzity Komenského v Bratislave.

Spomínaná prednáška bola pre všetkých príležitosťou na zamyslenie sa na otázkami, do akej miery môžu byť osoby s telesným postihnutím plnohodnotnými členmi spoločnosti, aká

je ich šanca zapájať sa do spoločenských akcií, ako môžu tráviť svoj voľný čas, aké majú možnosti výberu voľnočasových aktivít a pod. Assoc. prof. Catherine R. Smith sa počas svojej prednášky snažila zodpovedať na tieto otázky a poukázať pri tom na potrebu zapájania osôb s telesným postihnutím do spoločenského života. Svedčia o tom aj jej prezentované výsledky výskumu, ktoré nás utvrdili v tom, že aj osoby s telesným postihnutím chcú tráviť svoj voľný čas zmysluplne, chcú si vyberať voľnočasové aktivity podľa vlastných záujmov, nielen podľa toho, čo je pre nich dostupné v zmysle bezbariérového prístupu a pod. Dôležité však je vytvárať pre nich nediskriminujúce a motivujúce prostredie, a to nielen pre jednotlivcov s telesným postihnutím, ale aj pre ich rodiny, čo je výzvou nielen pre budúcich pedagógov.

Veríme, že odborná prednáška bola nielen odborným a podnetným výstupom v oblasti rozvíjania osobností detí a mládeže s telesným postihnutím, ale vytvorila aj nový priestor na ďalšiu spoluprácu medzi Katedrou špeciálnej pedagogiky Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove a Univerzity of Tennessee at Chattanooga (USA) tak pre učiteľov, ako aj pre študentov špeciálnej pedagogiky.

Mgr. Jana Kožárová
Katedra špeciálnej pedagogiky
Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

NOVÉ PRÍSTUPY K DIAGNOSTIKE A TERAPII AUTIZMU NA SLOVENSKU

Katedra špeciálnej pedagogiky Prešovskej univerzity v Prešove v spolupráci so Súkromnou základnou školou s materskou školou pre deti pre žiakov a deti s autizmom so sídlom v Prešove a s Autistickým centrom Rubikon z Košíc zorganizovala dňa 29. 11. 2013 odborné školenie pod názvom *Nové prístupy k diagnostike a terapii autizmu na Slovensku*. Jeho účastníkmi boli nielen študenti špeciálnej pedagogiky, psychológie a medicíny, ale aj odborníci z praxe z Prešovského a Košického samosprávneho kraja. So svojimi hlavnými príspevkami vystúpili predstavitelia novovytvoreného Akademického centra pre výskum autizmu (ACVA), a to prof. doc. MUDr. D. Ostatníková, PhD. (na tému *Etiológia a proces vzniku detského autizmu z pohľadu neuropsychobiológie*), MUDr. K. Babinská, PhD., MSc. (na tému *Výživa autistického dieťaťa a nové prístupy k podpornej liečbe autizmu*), MUDr. A. Pivovarciová (na tému *Behaviorálna liečba autizmu – ABA terapia*) a PhDr. D. Jánošíková, PhD. (na tému *Objektívna diagnostika autizmu na Slovensku*). O možnostiach, ktoré ponúka medzinárodný štipendijný program pre študentov a učiteľov v odbore špeciálna pedagogika v Andersenovom centre pre autizmus (Staatsburg, New York) v USA informovala PaedDr. L. Hrebeňárová, PhD., z Katedry špeciálnej pedagogiky PF PU v Prešove, ktorá bude absolvovať stáž v tomto zariadení v roku 2014. V záverečnej časti seminára bola diskusia, v ktorej odznelo mnoho zaujímavých otázok pre referujúcich odborníkov. Účastníkov zaujímali hlavne perspektívy liečby a intervencie pre deti s poruchami autistického spektra na Slovensku, možnosti využitia konkrétnych terapeutických metód, nových trendov v zdravej výžive osôb s autizmom, ale aj vplyv očkovacích látok na vznik porúch autistického spektra. Toto školenie

v plnej miere naplnilo ciele organizátorov školenia, ktorými bolo vytvorenie prostredia pre interdisciplinárnu diskusiu a spoluprácu.

Vzdelávacie aktivity organizované Katedrou špeciálnej pedagogiky Pedagogickej fakulty si získavajú čoraz viac pozornosti nielen zo strany našich učiteľov a študentov, ale aj zo strany širšej pedagogickej obce, ako aj zo strany odborníkov z rôznych vedných oblastí súvisiacich so štúdiom špeciálnej pedagogiky, ktorí vďačne prijímajú pozvania na takéto podujatia na odovzdávanie si vzájomných skúseností a propagáciu najnovších poznatkov z vedeckého výskumu, o čom svedčí aj ich účasť na tomto odbornom seminári (više 100 účastníkov). Domnievame sa, že takýmito podujatiami sa môže zviditeľniť nielen práca učiteľov na Katedre špeciálnej pedagogiky, ale aj celá Pedagogická fakulta PU v Prešove, a to v národnom i nadnárodnom kontexte.

Mgr. Tatiana Dubayová, PhD.
Katedra špeciálnej pedagogiky
Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Erika Matonoková

Píše rozprávky a povesti (napríklad Povesti z Osturne, Lačnovské povesti), stala sa učiteľkou, neskôr i riaditeľkou školy v Starej Ľubovni; spoznala pôsobenie v práci psychopéda v psychologickkej poradni v Prešove a v Sabinove, v rádiu Regina získala ocenenie Strieborný baka-lár za rok 1999. Zároveň je i spolu-autorkou videonahrávky „Hravé čítanie“ a členkou Inštitútu vzde-lávania, umenia a športu – ITAS v Prešove.

A ké ste mali detstvo?

Detstvo som mala šťastné. Vyrastala som v Prešove, v krásnom dome s veľkou sklenenou verandou uprostred očarujúcej ovocnej záhrady. Spoločnosť mi robili štyria súrodenci. Dve sestry a dvaja bratia. Bolo nás päť. Na jeseň sme povinne oberali ovocie a v zime ho zas povinne jedli. Na to rodičia veľmi dbali.

Čomu ste sa v mladosti venovali?

Každý deň som chodila plávať na kúpaliská a jazerá. Vtedy som sa mohla ešte popýšiť výbornou postavou.

Pani Erika, Vy sa môžete pýšiť ešte aj dnes! A nielen postavou, ale aj výbornou kondíciou, temperamentom a predovšetkým pestovanou krásou.

Ó, ďakujem. Mám asi aj dobrú genetiku. Celý život som sa skrývala pred priamymi slnečnými lúčmi, pretože mám svetlú pokožku. Striedmo

som používala líčidlá a hlavne som sa nikdy nehádala s manželom – kvôli vráskam. Smiech.

Mladosť som mala krásnu. Bývali sme pri zimnom štadióne, takže som sa pravidelne korčuľovala a lyžovala. Po večeroch som čítala knihy, časopisy. Niekedy aj do rána. Prázdniny trávené u strýka v horárni, v Lipovciach, boli najkrajšie. Preliezla som všetky skaly. Najviac mi učaroval Lipovecký kaňon, odkiaľ som ďalej prešla do dedinky Lačnov.

Čo Vás motivovalo písať knihy?

Nikdy som netušila, ani nesnívala, že budem písať knihy. Moje školské slohy boli päť stranové súvetia a často zle hodnotené. Potom som prišla pracovať ako psychopéd do psychologickkej poradne v Prešove. Pán riaditeľ oznámil, že každý povinne napíše článok ku svojej práci. A ten môj bol úspešný. Dokonca uverejnený na prvej strane v Prešovských novinách. Odvtedy píšem a neprestávam.

Uplatnili ste vedomosti získané zo štúdia počas Vášho života?

Samozrejme, vedomosti zo štúdia mi veľmi pomáhajú v živote, ale študovať neprestávam ani teraz. Zaoberám sa poruchami učenia u detí, ako aj prácou s nadanými žiakmi v oblasti literatúry. Keďže píšem rozprávky, povesti, musím mať zmapované zvyky a obyčaje ľudí žijúcich na vidieku. Nesmierne rada čítam a študujem.

Ako by ste charakterizovali svoju osobnosť? Máte obľúbený výrok?

Považujem sa za dynamickú a akčnú osobu. Nikdy nesedím iba tak. Čítam, dlho sa prechádzam, objímam stromy, vnímam krásu prírody, lesov, lúk, potokov, skál a studničiek. Počúvam dych zeme, spev vtákov, šum lesa a vôňu lúk.

Riadim sa krédom: „Vďaka za každý deň, ktorý v zdraví prežijem.“ Som šťastná, ak niekomu v trápení pomôžem. Nemôže byť nič krajšie, ako deň za dňom na našej modrej planéte precítiť všetku krásu, milovať a žiť.

Krásne krédo. Beriete inšpiráciu aj z kníh Kiných autorov?

Rada čítam knihy. Moje najobľúbenejšie sú tie, ktoré zobrazujú náš život, ľudské príbehy. Inšpiruje ma každodenný život ľudí, detí, udalosti smutné aj veselé. Zapisujem si všetko a priateľov nechávam žiť v mojich príbehoch.

Prezradíte nám niečo z Vášho súkromia?

Mám manžela. Je učiteľ a veľmi dobrý hudobník, hrá takmer na všetky hudobné nástroje. Deti nemáme, ale celý život s nimi pracujeme. Ako psychopédka sa venujem nadaným žiakom v oblasti literatúry a poruchami učenia, najmä dyslektikom.

Čo by ste chceli ešte zažiť, ak by ste mali opäť tridsať rokov?

Precestovala by som celý svet, najmä severské krajiny a skúsila by som sa stať úspešnou herečkou. V tomto živote som totiž na to nenašla odvahu.

Spomínate si na nejakú úsmevnú príhodu?

Úsmevný a trochu nebezpečný zážitok sa nám stal, keď nás pri zbere húb a čučoriedok (na Osturni) vystrašil velikánsky medveď. Pustil sa za nami, no nedobehol nás. Šťastní, že sme mu ušli, sme na chalupe vypili celú fľašu slivovice. Hneď nás strach opustil.

Čo by ste odkázali našim študentkám?

Študujte a učte sa. O majetok môžete prísť, ale o získané vedomosti nie. Práve tie Vám pomôžu v tom, aby Váš život bol šťastný a úspešný. A preto študujte!

Za rozhovor ďakuje Zdenka Juhošová.

DOKTOR MRUMKO OD JAZERA

ERIKA
MATONOKOVÁ

Tento školský rok sa mám v mojej práci o čosi horšie, pretože z príjemného zastupovania v Sobranciach som prešiel do dedinskej základnej školy. Práca v nej by bola priam idylkou, možno námetom na filmové spracovanie, nebyť toho, že mám spojené dve triedy – triedu štvrtého a druhého ročníka. V každom z nich sú integrované dve deti (variantu A)

Pali & Miška

a poviem vám, nie je to vôbec jednoduché. Miška je tiež už na inej škole a je oveľa spokojnejšia ako minulý rok.

Mišku som spoznal už v prvom ročníku na pedagogickej fakulte, keď ma naša spolužiačka s Miškou zoznámila. Vtedy som ju považoval za peknú kočku, no neskutočnú bifflošku. Veľmi mi na nej prekážalo to, ako odmietala zábavu a radšej sa pripravovala na hodiny do školy. Neskôr bola táto jej vlastnosť jednou z najvzácnejších, ktoré som na nej obdivoval a obdivujem. Už v druhom ročníku som sa ju pokúšal dostať na nejaké „rande“, čo sa mi raz aj podarilo. A tak sme spolu strávili veľmi príjemný večer túlaním sa po Prešove a hľadaním vhodnej kaviarne, do ktorej by sme vošli. Zaujímavé je aj to, že nám bolo obom spolu skvele, no viac sme sa už takto nestretávali. Prešiel ďalší rok a my sme boli tretíaci. Občas sme sa navštívili a občas videli v škole, no až po skončení zimného semestra sme sa začali znova spolu stretávať. To viedlo k začiatku vzťahu, v ktorom sme si už nevedeli predstaviť fungovanie bez toho druhého. Po troch rokoch a troch mesiacoch sme stále spolu a zamilovaní.

Pred letom sme sa zasnúbili, ale o tom už facebook informoval širokú verejnosť. A budúci rok, ak sa nič nestane, tak to poženieme pred Najvyššieho. ☺ UVIDÍME!

Slávka & Patrik

Aký je život páru na vysokej škole? Tak na to je jednoduchá odpoveď. Je taký istý ako život jednotlivcov. Náročný, zábavný a tiež plný zážitkov.

S Patrikom sme nastúpili na Pedagogickú fakultu v Prešove, vybrali sme si aj rovnaký odbor. No, nebolo to vopred naplánované, bola to vec náhody. Prvý ročník bol ako vždy najťažší. Boli sme na novej škole, kde sme nikoho nepoznali a nevedeli sme, ako to na fakulte chodí. Prvý ročník sme absolvovali v rôznych skupinách. Keďže je zvykom, že na našej škole je viac dievčat ako chlapcov, Patrik mal to šťastie, že v lavici sedel so svojou spolužiačkou, čo ma vtedy vôbec netešilo. Druhý ročník bol oveľa lepší. Keďže sme si mohli rozvrh vytvoriť sami, spravili sme si ho tak, aby sme spolu trávili čo najviac času. Mali sme rovnaké predmety, v rovnakom čase a s rovnakými vyučujúcimi. Tretí ročník bol podobný a opäť sme si vytvorili rovnaký rozvrh. Rozdiel bol iba v tom, že sme mali kvôli štátniciam a bakalárskej práci trochu viac povinností. No v dvojici sme si vypomáhali a seminárne práce sme zväčša robili spoločne, čo sme považovali za veľké pozitívum. Samozrejme, že aj bez nejakého úsilia z našej strany si nás (ako dvojicu) všimli aj naši pedagógovia, ale nepocitovali sme to ani ako výhodu, ani ako nevýhodu.

V magisterskom stupni štúdia sa naše študijné cesty trochu rozdelili. Ostali sme síce na tej istej škole, ale študovali sme iné odbory. Patrik začal študovať učiteľstvo pre primárne vzdelávanie a ja som pokračovala v predprimárnom vzdelá-

vaní. Zrazu sme mali úplne iné predmety, s inými učiteľmi a inými požiadavkami. A tak sme si už nemohli pomáhať tak ľahko ako to bolo predtým. Každý z nás si riešil svoje predmety a problémy spojené so štúdiom sám. Posledný ročník magisterského stupňa bol zároveň najťažším, no aj najkrajším.

Škola bola dôležitou súčasťou nášho spoločného života. Zažili sme v nej veľa stresujúcich, no aj zábavných momentov. Tak ako sme sa naučili spoločne a s ľahkosťou prekonávať prekážky jednotlivých predmetov v škole, dúfam, že budeme rovnako s ľahkosťou zdolávať aj životné prekážky, ktoré nás ešte čakajú.

Ľubka & Slávo

Je chladno. Internátom sa šíri akýsi zvláštny závan okorenenej dúškom anarchie, v ktorom som cítil samotu a neviazanosť. V žilách pumpuje adrenalin a ja mám v hlave zmätok. Utorok už bývajú také. V-club... Tento je však trochu iný. Spoznal som dievča, ktoré mi kdesi v krku, či v mozgu alebo asi v srd-

ci uviazlo. A nie a nie z neho vyskočiť. Dám si studenú sprchu, nahodím si niečo, v čom mám pocit, že zapôsobím. Ešte pár strieknutí voňavky známej značky a opatrným krokom, akoby krokom do druhej dimenzie prekročím prach izby... Sedíme v bare, sme tu celá banda... Je tu aj ona. Hudba šíriaca sa ozvučenými priestormi baru, akoby bila do rytmu tlkotu môjho srdca. Potia sa mi ruky, mám sucho v ústach. Nohy by bežali, srdce zostalo. Popíjam vodu s džúsom a dobíjam odvalu. Dnes to však nezaberá. Ide už druhý sladák. Ona čaká. Odbíja jedného nápadníka za druhým a sklúčeným pohľadom sa ma snaží prilákať k sebe. S pocitom skoku do priepasti zbieram všetku odvalu a vykročím smerom k nej. „Teraz alebo nikdy“, poviem si v duchu a hlavou mi preletia všetky možné scenáre.

Tancujeme. Drží ma nežne okolo krku, zápästia voľne spustené. Ja mám ruky napnuté ako pružiny, dlane zapotené a len jemne sa dotýkam jej bokov. Od hanby chytám červeň na lícach. Nepýtajte sa ma, prosím vás, aká hrala pesnička. Tie táraniny o spoločnej piesni sa mi nezdarujú. V osudnú noc som si nemohol prísť ani na meno.

Vzrušenie sa stupňovalo, no ja som nevedel, čo ďalej. „Môžem Ťa pobožkať?“ Vypadlo to zo mňa, ani neviem ako. Zarážala sa a ja tiež. Netušil som, že zo seba dokážem vylúdiť tieto slová. Dokonca som mal pocit, že sa to opýtal niekto iný. Na prekvapenie sa miľo usmiala, prisunula si ma bližšie k telu a zahľadela sa mi do očí. Bol som v siedmom nebi. Nesmelo som ju pobožkal, pritlačil k sebe a už bez slova počúval tkanie. TIK-TAK, TIK-TAK...

A týmto sa môj neviazaný internátny život skončil.

Je druhý november tohto roku a v postielke pokojne spinká naše druhé potešenie, štvormesačný Timko. V detskej izbe za písacím stolíkom čarba na použitý kancelársky papier päťročný Filipko – rodinku. Sme na nej všetci. Ľubka ho ako správna učiteľka usmerňuje ako držať farbičky a popritom dokončuje chuťnú večeru, do ktorej vkladá lásku a oddanosť. A ja? Sedím v malej pracovni pred otvoreným laptopom a s radosťou a hlbokým zamyslením nad šťastím, ktorým som bol obdarovaný, píšem týchto pár riadkov, ktoré aj tak nedokážu dokonale opísať moje pocity. Som najšťastnejší klampiar na svete ;) TIK-TAK, TIK-TAK...

Mariana & Miloš

Hovorí sa, že najkrajšie časy sú tie študentské a pre nás aj boli. Už je to 10 rokov, keď sme sa spoznali. Obidvaja sme nastúpili na pedagogickú študovať 1. stupeň pre ZŠ.

V tom roku nás bolo veľmi veľa. Rozdelili nás do niekoľko skupín, do našej boli zadelení dvaja chlapci a jeden z nich bol aj Miloš. Bol sympatický, vtipný a strašne milý. Ešte teraz sa smeje na tom, ako chodil za mnou na internát na capucino pod zámienkou, že čaká na vlak, len aby mohol byť so mnou čo najdlhšie. Pomaly sa však náš vzťah zmenil, zalúbili sme sa. Všade sme chodili spolu ako nerozlučná dvojica. Vo všetkom sme si pomáhali a všetko spolu preskákali. Celé štyri roky nám zbeholi ako voda. Mali sme veľké plány, no všetko sa zmenilo, keď som vážne ochorela. Vtedy mi bola oporou hlavne rodina a Miloš, ktorý pri mne stál v dobrom aj v zlom, v zdraví či chorobe. Aj napriek mojej chorobe sme sa nakoniec vzali. Manželmi sme už 4 roky a sme zdraví a momentálne veľmi šťastní. Pred rokom sa nám narodilo bábätko a je to ten najkrajší pocit, aký môže človek zažiť.

Som momentálne na materskej dovolenke, no dúfam, že aj ja sa čoskoro vrátim do práce ako učiteľka. Miloš tiež pracuje ako učiteľ v neďalekej dedinke. Uvidíme ako náš život ďalej prekvapí a čo nám prinesie do cesty.

ŠOK!!! VIANOCE TENTO ROK NEBUDÚ!

Každý z nás už netrpezlivo očakáva Vianoce – ich atmosféru pokoja a radosti, typické vône medovníkov a rozličných druhov koláčov rozplývajúcich sa po našich domovoch, spev vianočných kolied, očakávanie darčiek pod stromčekom, a to všetko v kruhu našich najbližších. No sú medzi nami aj tí, ktorí vianočné sviatky zo zdravotných dôvodov budú musieť prežívať na nemocničných lôžkach. Práve na ich detských reprezentantov na Klinike pediatrie FNsP J. A. Reimana v Prešove sa sústredili myšlienky skupiny študentiek prvého ročníka programu učiteľstvo pre primárne vzdelávanie a pedagogika psychosociálne narušených na Katedre špeciálnej pedagogiky PF PU v Prešove, aby deťom rôznych vekových kategórií priniesli do nemocničného prostredia vianočnú atmosféru, radosť a smiech. Preto si pre nich pripravili vianočný hudobno-dramatický program s názvom Šok: Vianoce tento rok nebudú!, s ktorým vystúpia dňa 17. decembra 2013.

Na tomto mieste by som chcela v mojom mene i v mene Katedry špeciálnej pedagogiky PF PU v Prešove poďakovať primárke Kliniky pediatrie FNsP J. A. Reimana MUDr. J. Kopčíkovej, prednostovi kliniky MUDr. J. Kovalovi, PhD., a riaditeľke Súkromnej základnej školy s materskou školou pri FNsP J. A. Reimana PaedDr. A. Lukáčovej za umožnenie realizácie programu, za ich ústretovosť i spoluprácu. V neposlednom rade veľké ďakujem patrí aj šikovným ľuďom z projektu SASH.sk (Ing. M. Kyselícovej, P. Mikovi, A. Stykovej, S. Šuhajdovej, Z. Solan, S. Smatanovej, MVDr. J. Hantšokovej, L. Langerovej,

L. Hruškovej, VieSke, D. Lackovej, A. Polónyovej, I. Kasardovej, A. Ruckschlossovej, RIKI-mu, M. Michálikovej, B. Červeňáčkovej, K. Žitnej, Ľ. Mervovej, Ľ. Viničenkovej, E. Lukáčovej, H. Kechanovej, L. Grédiovej Slížovej, M. Ďurčiovej, Z. Novotnej, T. Dvorskej, A. Krivej, K. Parobekovej, BooBak-ovi, Adriane a Petrovi Gerhátoým, Z. Hábovcíkovej, T. Martišovej, D. Kardošovej, V. Bokorovej, M. Filúsovej, M. Kružliakovej, N. Durkáčová), študentkám Pedagogickej

fakulty ako aj darcom, ktorí si priali ostať v anonymite a ktorí bez nároku na akúkoľvek odmenu ochotne vyrobili a venovali pre deti vianočné darčeky. Zvlášť sa chcem poďakovať M. Doválovej, ktorá tomuto vianočnému programu a každému vianočnému balíčku dodala tú správnu arómu čerstvo upečených medovníkov.

Prajem Vám radostné a pokojné prežitie vianočných sviatkov v zdraví a v rodinnom kruhu.

Mgr. Anna Semanová

VIANOČNÉ TRHY, VIANOČNÁ TOMBOLA A PREDNÁŠKA PRVEJ POMOCI PRE PEDAGÓGOV

11. decembra 2013

11:30 - 14:30

B blok a B204 (prednáška prvej pomoci)

ŠR PF PU zorganizovala pre svojich študentov Pedagogickej fakulty poslednú tohtoročnú super vianočnú akciu!

11.12.2013 môžete zažiť opäť úžasnú atmosféru a zároveň spraviť dobrý skutok – **PRÍDTE DAROVAŤ NAJKRAJŠÍ VIANOČNÝ DARČEK, SVOJU KRV** a môžete tak niekomu zachrániť život.

Prvých 50 dostane malú pozornosť od ŠR PF PU

V spolupráci s Červeným krížom sa môžete zúčastniť prednášky **PRVEJ POMOCI pre predškolský a mladší školský vek**

Navyše si môžete prezrieť ručné práce našich študentov na **VIANOČNÝCH TRHOCH** a kúpiť tak originálny darček pre Vašich blízkych - **neváhajte priniesť svoje výtvary a prezentovať ich!**

To ešte stále nie je všetko!

Čaká na Vás bohatá VIANOČNÁ TOMBOLA

(cena tombolového lístka 0,30 eur)

(ak chcete mať svoj vlastný stánok, nahláste si ho vopred na FB stránke ŠR PF PU alebo na náš email – sr.pf.pu@gmail.com)